

Årsbudsjett 2019

Osterøy kommune

1 Innleiing

Lovgrunnlaget for årsbudsjett er å fine i kommunelova §§ 45 – 47.

Årsbudsjett 2019 for Osterøy kommune er utarbeidd på grunnlag av vedteken økonomiplan 2019 – 2022. Planen vert lagt til grunn for sektorane sine rammer for 2019.

Økonomisk oversyn i økonomiplanen synte at det ikkje var rom for nye tiltak dersom vi skulle vidareføre den drifta vi har i 2018. statsbudsjettet som vart lagt fram 8. oktober synte ein vekst i frie inntekter for Osterøy som ligg under venta løns og prisvekst. Nye tiltak må difor finansierast ved omdisponering og omprioritering innan eksisterande rammer. I tillegg må drifta ned justerast i alle sektorar.

Kommunen sin legitimitet ligg i dei oppgåvene vi skal løyse. Det er difor vesentleg at vi har ei felles forsting av kva oppgåver vi skal løysast? Korleis skal dei løysast? Kor tid skal det gjerast, og ikkje minst kvifor skal vi løyse desse oppgåvene?

Budsjettet skal gi svar på kva oppgåver som skal løysast i 2019. Vidare skal budsjettet seie noko om kva kvalitet vi kan leggje til grunn, altså korleis oppgåvene kan løysast.

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskot, skatteinntekter (frå private og føretak), eigedomskatt, momskompensasjon og ande ikkje øyremarka tilskot. Frie inntekter utgjør hovudfinansieringskjelda for driftsrammene.

Skatt og rammetilskot

Skatt og rammetilskot utgjør 92,8 % av inntektene til Osterøy kommune. Anslag på inntekter frå skatt og rammetilskot tar utgangspunkt i dei føresetnader som regjeringa legg til grunn i statsbudsjettet.

Gjeldande økonomiplan

Følgjande vert lagt til grunn i vedteken økonomiplan for 2019 til 2022, basert på venta vekst i kommuneproposisjonen våren 2018:

	R 2017	B 2018	ØP 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Skatt/ramme	422 746	428 900	439 400	440 300	440 200	440 200
Havbruksfond			10 000	10 000	10 000	10 000
Eigedomsskatt	24 495	25 245	24 800	24 400	24 000	23 600
Andre inntekter	3 558	4 405	3 300	3 300	3 300	3 300
Nto finansutg.	-23 273	-29 000	-34 200	-37 561	-39 500	-39 187
Nto avsetjing	-1 496	-902	-5 952	-6 400	-6 400	-8 113
Til fordeling	426 030	428 648	437 348	434 039	431 600	429 800

Utvikling folketal

Inntektene frå skatt og rammetilskot vert påverka av folketalsutviklinga og endringar i folketalssamansetjing.

I gjeldande økonomiplan er det lagt til grunn ein folkevekst i Osterøy kommune på 0,7 % frå 01.01.2018 til 01.01.2019. Folkemengda i Osterøy pr 01.07.2018 var 8 127 personar. Dette utgjør ei auke på 0,5 % frå 01.07.2017. Folketalsutviklinga og endringane i demografien påverkar nivå på ramme- og skatteinntekter i 2019.

Foketalet pr 01.07.2018 ligg til grunn for utgiftsutjamning/innbyggjartilskot i 2019. For inntektsutjamninga i 2019 skal folketal pr 01.01.2019 nyttast.

Statsbudsjettet for 2019

Regjeringa sit framlegg for budsjett året 2019

Det er lagt opp til ein realvekst i dei frie inntektene for kommunane frå 2018 til 2019 med 2,6 mrd. Veksten er rekna frå inntektsnivået i 2018 som var lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Meirskatteinntektene kr 2,1 mrd. er med andre ord ikkje med i dette samanlikningsgrunnlaget frå 2018.

Veksten i samla inntekter frå 2018 til 2019 (kr 1,9 mrd.) er lågare enn veksten i frie inntekter (kr 2,6 mrd.). Det skuldast at dei store utbetalingane frå Havbruksfondet, som ikkje inngår i dei frie inntektene men er ein del av samla inntekter, ikkje blir vidareførte frå 2018 til 2019.

Veksten i dei frie inntektene er realauke slik at priskompensasjonen frå 2018 til 2019 (+ 2,8 prosent) vil kome som eit tillegg i inntektene. Heile realveksten i dei frie inntektene vil gå til kommunane, ikkje noko til fylkeskommunane. Frå 2018 til 2019 er det på landsbasis ein nominell vekst i kommunesektoren sine inntekter på 2,9 %, rekna frå anslag på rekneskap for 2018. Kommunane i Hordaland får ein samla nominell vekst i frie inntekter på 3 %. Osterøy kommune får samla ein nominell vekst i frie inntekter på 2,2 %. Forklaringa er lågare utgiftsbehov og difor reduksjon i utgiftsutjevningstilskot. I tillegg går andelen vi får gjennom inntektsgarantiordninga vesentleg ned og skjønnsmidlane går ned.

Folketalsvekst og pensjon

Veksten i dei frie inntektene må sjåast i samanheng med auka utgifter for kommunesektoren knytt til folketalsutvikling og pensjon

Følgjande satsingar og tiltak er medrekna innanfor veksten i dei frie inntektene:

- Kr 1,6 mrd. i pårekna meirutgifter knytt til demografi, både med omsyn til folkevekst og alderssamansetjing. Dette er den delen av meirutgifter demografi som må bli dekt av veksten i dei frie inntektene.
- Det er venta at pensjonskostnadene for kommunane vil auke ut over det som blir kompensert gjennom prisjustering av inntektene. For kommunane kan denne realveksten i utgiftene reknast til mellom kr 0,5 mrd. og kr 0,6 mrd. (kr 0,7 mrd. for heile kommuneforvaltninga). Det er stor uvisse knytt til desse overslaga.

Delar av veksten i dei frie inntektene kan dessutan knytast til følgjande satsingsområde:

- kr 200 mill. til opptrappingsplan for rusomsorg. Det er eit trinn i ein opptrappingsplan med auka løyvingar til rusområdet i perioden 2016 - 2020
- kr 200 mill. til tidleg innsats i skulen
- kr 100 mill. til opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering.

Aktuelle saker

Psykologar i kommunane

Frå 1. januar 2020 er det lovfesta at alle kommunar skal ha psykologkompetanse. Fram til denne plikta trer i kraft vil kommunar som rekrutterer psykologar kunne ta imot eit årleg til-skot per psykologårsverk. Det er framlegg om å auka løyvinga, øyremerkt tilskot kapittel 765 post 60, med kr 50 mill. for 2019, som svarer til 125 nye psykologstillingar.

Utskrivingsklare pasientar

Kommunal betaling for utskrivingsklare pasientar blei innført for pasientar i somatiske døgn-avdelingar i 2012. Det skal bli innført betalingsplikt også for utskrivingsklare pasientar i psykisk helsevern og tverrfagleg spesialisert behandling av rusavhengige (TSB). Det blir difor overført kr 185 mill. frå regionale helseføretak til kommuneramma. Det vil vere opphalds-kommunen som får plikt til å betala for utskrivingsklare pasientar.

Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering

Stortinget har vedteke ein opptappingsplan for habilitering og rehabilitering for åra 2017 -2019. I 2019 er kr 100 mill. av veksten i dei frie inntektene grunngitt med opptappings-planen. Midlane blir fordelte etter delkostnadsnøkkelen for helse i inntektssystemet.

Dette skal bidra til at brukarane kan ta imot tenester der dei er busette.

Opptappingsplan for rus

Det er som nemnd ein opptappingsplan med auka løyvingar til rusområdet i perioden 2016 - 2020. Satsinga kjem i hovudsak ved at ein del av veksten i dei frie inntektene er grunngitt med satsinga på rusomsorg.

For 2019 er det lagt opp til ei ytterlegare opptapping av rammetilskotet med kr 200 mill. Fordelinga mellom kommunane blir gjort etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp i inntekts-systemet.

Helsestasjon og skulehelseteneste

Rammetilskot knytt til satsinga på helsestasjon og skulehelsetenesta blir vidareført frå 2018 til 2019, med priskompensasjon. For 2019 blir rammetilskotet knytt til føremålet kr 877,4 mill. Midlane blir fordelte mellom kommunane på grunnlag av talet på innbyggjarar i alderen 0 - 19 år, med eit minstenivå på kr 100.000,- per kommune.

Dag tilbod demente

Kommunane vil frå 01. januar 2020 få plikt til å tilby dagaktivitetstilbod til heimebuande per-personar med demens.

Tilskotsordninga til dagaktivitetstilbod for personar med demens blir vidareført. Det er fram-legg om å leggja til rette for om lag 450 nye plassar i 2019.

Kommunar som etablerer nye dagaktivitetsplassar i 2019, vil få auka tilskotssats for desse som svarer til om lag 50 prosent av pårekna kostnader. Ved vidareføring av oppretta plassar frå 2012 - 2018 vil kommunane få tilskot på 30 prosent av pårekna kostnader, som er den same tilskotssatsen som for 2018.

Innlemming av bustadsosiale tilskot i rammetilskotet

I 2017 og 2018 vart nesten kr 40 mill. av øyremerkt tilskot til bustadsosialt arbeid innlemma i rammetilskotet. For 2019 er det framlegg om å innlemma ytterlegare kr 8,9 mill. i ramme-tilskotet.

I 2017 og 2018 vart om lag kr 20 mill. av øyremerkte bustadsosialt kompetansetilskot innlemma i rammetilskotet. For 2019 er det framlegg om å innlemma ytterlegare kr 15,6 mill. i rammetilskotet.

Tilskot frivillig sentralar

Tilskot til frivillig sentralar vart innlemma i rammetilskotet frå og med 2017. Totalt kr 169,9 mill. vart fordelt med særskilt fordeling i 2018 i rammetilskotet.

I 2019 blir beløpet frå 2018 prisjustert, i tillegg til ytterlegare kr 7,4 mill. til føremålet. Totalt kr 187,4 mill. blir fordelt med særskilt fordeling i 2019 i rammetilskotet, med utgangspunkt i fordelinga av det øyremerkte tilskotet i 2016.

Sjukeheims plassar og omsorgsbustader

For 2018 gir tilsegnsramma, etter revidert nasjonalbudsjett, grunnlag for å gi investerings-tilskot til om lag 2500 plassar med heildøgnsomsorg, fordelte mellom omsorgsbustader og sjukeheims plassar. For 2019 er det framlegg om ei tilsegnramme som vil gi grunnlag for å gi investeringstilskot til om lag 1500 einingar.

Målgruppa for ordninga er personar med behov for heildøgns helse- og omsorgstenester uavhengig av alder, diagnose og funksjonshemming.

Stortinget har vedteke ei gradvis endring i investeringstilskotet slik at det frå 2021 berre blir gitt investeringstilskot til heildøgns omsorgsplassar som gir netto auke i det samla talet på plassar i kommunen. 50 prosent av tilsegnsramma skal i 2019 gå til netto vekt i talet på plassar.

Ressurskrevjande tenester

Ordninga med øyremerkte tilskot for ressurskrevjande tenester gjeld for tenestemottakarar til og med det året dei blir 67 år. Utbetaling av tilskot til kommunane i 2019 er basert på direkte lønsutgifter i 2018 knytte til tenestemottakarar.

Det er lagt opp til følgjande for 2019:

- Kompensasjonsgraden blir vidareført med 80 prosent av netto utgifter ut over innslagsnivået.
- Innslagsnivået for å få kompensasjon blir auka per brukar frå kr 1,235 mill. til kr 1,320 mill. for netto utgifter i 2018. Det inneber ein auke på kr 50.000,- utover justering for pårekna lønsvekst i 2018 (2,8 prosent).
- Kompensasjonen som blir utbetalt frå staten til kommunane i 2019 skal kommunane inntektsføra i sine rekneskap for 2018. Kommunane skal inntektsføra den pårekna kompensasjonen i rekneskapen for det same året som utgiftene har vore.

Tilskot for psykisk utviklingshemma (16 år og eldre) i rammetilskotet blir trekt frå nettoutgiftene i berekningsgrunnlaget. Eventuelle statlege øyremerkte tilskot blir også trekt frå berekningsgrunnlaget.

Barnehagar

Regjeringa gir framlegg om å utvida dagens ordning med gratis kjernetid for tre-, fire- og fem - åringar til også å omfatta toåringar, frå 1.august 2019. Framlegget vil gi familiar med låg inntekt eit rimelegare barnehagetilbod. Det blir lagt inn kr 45,7 mill. i rammetilskotet for 2019.

Maksimal foreldrebetaling aukar med kr 50,- per måned frå 1.august 2019. Det blir trekt ut kr 65,8 mill. frå rammetilskotet i 2019.

Lærarnorm

Frå 2015 er det løyvd øyremerkte midlar til auka lærarinnsats på 1. - 4. trinn i grunnskulen. Frå og med hausten 2018 er det innført ein nasjonal lærarnorm på skulenivå 1. - 10. trinn. Total løyving i 2018 var om lag kr 1,4 mrd.

Det er framlegg om å vidareføra den øyremerkte løyvinga til fleire lærarårsverk i 2019. I til-legg er kr 200 mill. av veksten i dei frie inntektene i 2019 grunngitt med ein særskilt satsing på tidleg innsats i skulen.

Både dei nemnde kr 200 mill. av veksten i dei frie inntektene og om lag kr 1,0 mrd. av den øyremerkte løyvinga vil bli fordelt mellom kommunane etter grunnskulenøkkelen i inntekts-systemet.

Inntektssystem 2019

Det er ikkje lagt opp til vesentlege endringar i inntektssystemet frå 2018 til 2019.

Dei regionalpolitiske tilskota blir prisjusterte frå 2018 til 2019 (med unntak av regionsenter-tilskotet). Det omfattar distriktstilskot med småkommunetillegget, veksttilskot og storby-tilskotet.

Veksttilskotet for 2019 vil bli gitt til kommunar som har hatt ein gjennomsnittleg årleg befolkningsvekst på 1,4 prosent eller meir dei siste tre åra. Veksttilskotet blir gitt som eit fast tilskotsbeløp per ny innbyggjar utover vekstgrensa. Tilskotssats for 2019 er i framlegget kr 58.792,-, etter prisjustering til 2019 - tal.

Samla løyving til veksttilskotet blir redusert frå 2018 til 2019 som følgje av at færre kommunar har hatt høg befolkningsvekst i den siste tre- årsperioden.

Det vil vere endringar i distriktstilskot med småkommunetillegget for nokon kommunar frå 2018 til 2019 som følgje av endring i distriktsindeks og endringar i innbyggjartalet. Ved for-delinga av distriktstilskot for 2019 blir dagens distriktsindeks vidareført, men oppdatert med tal for 2017.

Overgangsordninga INGAR gir kompensasjon for ei utvikling i rammetilskotet med meir negativt avvik enn grenseverdien frå landsgjennomsnittet, frå eit år til det neste. Grense-verdien for kompensasjon er kr 400,- per innbyggjar i 2019. INGAR tek ikkje omsyn til endringar i skatt, inntektsutjamning, veksttilskot og skjønstilskot.

I kommuneproposisjonen var det framlegg om at utgiftsbehovet i utgiftsutjamninga for kommunane frå og med 2019 vart berekna på grunnlag av konsernrekneskapstal og

ikkje, som til no, på grunnlag av rekneskapstal for kommunekassen. Konsernrekneskapstal vil i tillegg til tal for kommunekassen også omfatta kommunale føretak (KF) og interkommunale selskap (IKS).

Pris og kostnadsvekst på kommunal tenesteyting

Ved utrekning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter for 2019, vert det lagt til grunn ein pris- og kostnadsvekst i kommunal tenesteyting på 2,8 % frå 2018 til 2019. Dette byggjer mellom anna på eit anslag på lønsvekst i 2019 på 3,25 %.

Skatteøyre

Skatteøyren skal fastsetjast ut frå ei målsetjing om at skatteinntekter for kommunane skal utgjere 40 % av dei samla inntektene i 2019. Den kommunale skatteøyren vert difor endra frå 11,8 % til 11,55.

Skjønnsmidlar for 2019

Skjønnsmidlar skal først og fremst brukast for å kompensere for utgifter kommunane har som i liten eller ingen grad vert fanga opp i det ordinære inntektssystemet. For 2019 er det lagt slike føringar for utdeling av skjønn:

Osterøy kommune får 4 mill kroner i skjønn i 2019. Dette er ein reduksjon på 200 000 kroner i høve 2018.

Verknad for Osterøy kommune

Tabellen nedanfor viser summen av tiltak i statsbudsjettet for 2019 som gir grunnlag for auke i frie inntekter. For Osterøy kommune er auken i frie inntekter 2,2 prosent.

	2018	2019	2020	2021	2022
Skatt	195 581	199 113	199 112	199 112	199 112
Innbyggertilskudd	191 801	200 816	201 612	201 914	201 935
Utgiftsutjevning	- 4 098	- 2 705	- 2 674	- 2 664	- 2 663
Inntektsutjevning	36 208	36 886	36 885	36 885	36 885
Overgangsordning	5 676	886	-	-	-
Særskild fordeling	1 660	1 889	1 888	1 473	1 473
Skjønn	4 200	4 000	-	-	-
Busjett 2018	63				
RNB 2018	23				
	431 114	440 885	436 823	436 720	436 742

Tabellen ovanfor opp summerer konsekvensane av statsbudsjettet for Osterøy kommune. Anslag på frie inntekter for 2019 er 440 mill kroner. Statsbudsjettet for 2019 syner ein vekst i frie inntekter for Osterøy kommune på 9,7 mill kroner. Dette

skal finansiere løns og prisstigning, renteauke, satsingar regjeringa pålegg oss å gjennomføre samt prioriterte tiltak heradsstyret vedtek.

Eigedomskatt

I 2017 vart det gjennomført re taksering der ein gjekk over til å nytte likningstakst som grunnlag for å fastsetje eigedomskattegrunnlaget.

Det er i 2019 budsjetterte med ein skattesats på bustad på 4,15 promille og for næring 7 promille.

Dette inneber ei auke for bustader og hytter på 1 promille, noko som tilsvarar 5,8 mill kr.

Rentekompensasjon for investeringar

Skule

Osterøy kommune har fått rentekompensasjon for utbygging av skulelokaler i samband med reform 97. Siste utbetalingsåret for denne ordningar var 2017.

Eldreomsorg

Osterøy kommune får rente- og avdragskompenasjon for utbygginga av sjukeheim og omsorgsbustader. Husbanken betalte ca. kr. 2,3 mill. for 2017.

Kyrkjer

For 2009 vart det oppretta ei ny finansieringsordning for å setje i stand kyrkjebygg. Ordninga er ei vidareførig av den ordninga som vart oppretta i 2005.

Midlane skal gå til sikring og bevaring av kyrkjebygg, utsmykking i kyrkjene og inventar. Kyrkjebygg som er freda eller verneverdige har høg prioritet. Ordninga omfattar alle kyrkjebygg som er tilslutta Den Norske Kyrkja.

Osterøy kommune vil få rentekompensasjon utbetalt i desember 2018.

Kommunen som arbeidsgjevar

Kommunen skal vere ei profesjonell og utviklingsorientert organisasjon, med dyktige medarbeidarar og eit sterkt fokus på medarbeidaren som den viktigaste ressursen vår. I inneverande planperiode skal det arbeidsgivarpolitikken reviderast der ein arbeidar spesielt med områda leiing, medarbeidarskap, kompetansesamansetting og tydelege rolleavklaringar.

Leiarutviklingsprogrammet Dialog kafé omfattar alle einingar i kommunen og skal bidra til ein endringsdyktig, kompetent og resultatorientert organisasjon. Osterøy kommune skal leiast i samsvar med verdiane respekt, omsorg, tydeleg og ærleg.

Organisasjonen har i dei kommande åra behov for nye meir effektive løysningar, oppdatering og revidering, særleg innanfor arbeidsgivarstrategi, organisasjonsplan, kompetanseplan, rekruttering, heiltidskultur og sjukefråvære.

IA-avtalen/sjukefråvær

Utviklinga i sjukefråværet har vore stabilt mellom 6,5% til 7,1% dei fire siste åra. Fråværet var samla på 6,7% i 2017 og var førebels 7,3% pr. september 2018. Fleire nye rettleiarar og reglement innanfor personaloppfølging har blitt utarbeidd dei siste åra og ein ser ei positiv utvikling i oppfølging av enkeltsakar.

Trenden er at det stort sett er dei same einingane som stort sett har eit høgt fråvær

IA gruppa jobbar med tiltak kring vidare opplæring, rolleavklaring, IA årshjul og partsamansett samarbeid på einingane. Utvalet har utarbeidd nye retningslinjer for AKAN arbeid. Ein vil endra organisering av tiltaka oppfølging av sjukemeldte i samråd med bedriftshelsetjenesta i 2019.

Opplæringstiltak

Organisasjonen har ikkje ei felles kompetanseplan. Sektorane gjer vurderingar av naudsynt kompetanseauke i sektoren. I helse omsorg og sosial følgjar dette av kompetanseplan i sektoren. Sektor oppvekst undervisning og kultur defineras i hovudsak etter og vidareutdanning etter føringar frå staten. I 2019 er det planlagt felles opplæringstiltak som er retta mot alle sektor i kommunen innan

- Leiar og medarbeidarutvikling
- Gjennomføring av medarbeidarsamtaler
- Rekrutteringsarbeid
- Lowverk og fagspesifikke kurs
- Opplæring i IT system

I helse omsorg og sosial er det planlagt leiarutdanning ved høgskule/universitet for nye leiarar som ikkje har leiarfag som ein del av utdanninga.

I 2018 starta eit to-årig internt leiarutviklingsprogram i samarbeid med KLP. Programmet tek utgangspunkt i 10 faktor medarbeidarundersøking, Dialog Kafé og medarbeidarsamtale satt i system. Arbeidet med medarbeiderundersøkelsen og 10-faktor verktøyet er sentralt i utviklinga og forbedring av medarbeiderskap. Utvikling av mestringsorienterte leiarar som er flinke til å gje retning (mål og rolleavklaring),

meining og individuell merksemd skal bidra til utvikling av godt medarbeiderskap. Leiarutviklingsprogrammet legg opp til dialog, refleksjon og eigentrening.

Leiarar og nøkkelpersonar skal gjennomgå opplæring i rekrutteringsarbeid innanfor lovverk, stillingsanalyse og gjennomføring av intervju.

Fleire kurs blir gjennomført i kvart til anna kvart år, og vil og gjelde for 2019.

Lærlingar

Vi vil pr. 01.01.2019 ha 8 løypande lærlingekontraktar fordelt på

- Helsefagarbeidar 6 stk
- IKT fag (felles IKTNH) 2 stk.

Det er sett av kr. 1.174.808,- i budsjettframlegget for 2019. Det er ei auke på 174.808 frå 2018 og skal dekke to nye lærlingar i barne og ungdomsfag frå hausthalvåret. Fleire ufaglærte i sektor helse omsorg og sosial tar fagbrev i helsefag som praksiskandidat.

Sektorane sine framlegg til årsbudsjett

Oppvekst, Undervisning og kultur

Ansvar/teneste	Rev.bud 2018	Framskriving	Innsparing /tiltak	Budsjett 2019	%-vis framskr.
Grunnskole	91 714 000	94 332 000	1 332 000	93 000 000	1,4 %
Kultur	15 000	15 000	-	15 000	0,0 %
Barnehager	61 085 000	65 500 000	280 000	65 220 000	0,4 %
Kulturskolen	2 296 000	2 487 000	48 000	2 439 000	1,9 %
Integrer./læring	1 536 000	3 600 000	1 305 000	2 295 000	36,3 %
Bibliotek	3 215 000	3 350 000	34 000	3 316 000	1,0 %
Familiens hus	25 387 000	27 000 000	550 000	26 450 000	2,0 %
sum	185 248 000	196 284 000	3 549 000	192 735 000	1,8 %

Alle innsparingstiltaka har halvtårseffekt.

Dei viktigaste endringane i budsjett frå 2018 til 2019: Sektor for oppvekst, undervisning og kultur.

Innleiing:

Sektoren har vore i gjennom fleire strukturelle endringar for ein del år tilbake (skulenedleggingar). Trass knappe budsjetttrammer har sektoren hatt ei god økonomistyring, som har gjort at ein har kome ut med eit mindreforbruk.

Men i 2018 ser rådmannen at sektoren har utfordringar med å halda eit stramt budsjett. Dette skuldast i hovudsak auke i pålagte oppgåver, auke i utgifter til private barnehagar og auke i vikarutgifter.

Dersom ein tar utgangspunkt i KOSTRA-tala, så burde sektoren snarare ha fått ein auke i rammene, enn eit kutt slik situasjonen no er. Framskrivinga til sektoren er nøktern. Grunnen til at denne likevel går utover forventta pris- og lønsvekst, skuldast statlege reformer innan barnehage- og skulesektoren.

Innan barnehage har Stortinget innført ein ny bemanningsnorm som trådte i kraft frå 1. august 2018. Dette fører med seg ein auke på om lag 3,4 millionar pr. år for våre kommunale og private barnehagar. Rådmannen har likevel valt å utsetja reforma (i samsvar med unntaksregelen) til 1. august 2019. Sjølv om at denne reforma ikkje er fullfinansiert frå staten si side, så meiner rådmannen at det er ein viktig milepel for Osterøy-barnehagane å oppnå ein høgare bemanning som sikrar barna våre høg kvalitet og gode vekstvilkår.

Området grunnskule har frå i haust (1. august 2018) fått innført ein ny norm for lærartettleik. Frå 1.8.19 vert denne ordninga utvida slik at det skal vera berre 15 elevar pr. lærar på 1-4 trinn, og 20 elevar pr. lærar på 5-10 trinn. I tillegg har

regjeringa vedteke ei ny ordning med intensiv opplæring på 1-4 trinn. Dette er tidleg innsats satt i system og skal skje uavhengig av kommune sin økonomiske situasjon.

Oppsummert:

Desse to reformene innan barnehage og skule er viktige satsingar frå regjering og storting, men avgrensar samtidig kommunane sitt handlingsrom. Og det gjer det vanskelegare for sektoren å få til tilstrekkelege kutt i ramma.

Dersom sektoren skal kutta ytterlegare i sitt budsjett, ser ikkje rådmannen nokon veg utanom å vurdera strukturelle kutt. Ein snakkar då til dømes om nedlegging av ein barnhage- og/eller skule. Dei fleste tilboda i sektoren er lovpålagt. Og eventuelle tilbod som ikkje er lovpålagt, er i dette budsjettforslaget redusert. I kutta som er foreslått, har sektoren prøvd å følgja rådmannen sin prioritering for budsjettarbeidt – *tidleg innsats og førebygging* skal skjermast i størst mogleg grad.

Konsekvensar med noverande ramme:

Samla kutt på 3,4 millionar kronar.

Dette inneber ein reduksjon på 6 stillingar.

Samtidig er vikarbudsjettet innan barnehage og skule redusert med 1 million kronar.

Nærare skildringar av konsekvensar kjem her:.

Grunnskule

Lovpålagt lærarnorm – endringar frå 2018 til 2019:

Frå 16 elevar pr. lærar til 15 elevar pr. lærar i 1.-4.trinn

Frå 21 elevar pr. lærar til 20 elevar pr. lærar i 5.-10.trinn.

Ressursane til lærarnorm vert tilført kommunane som øyremerka midlar i 2019, frå 2020 vert ressursane lagt til ramma i kommunen.

Intensiv opplæring for elevar frå 1.- 4.trinn j.f. oppl.ova §1-4

Konsekvens av endringane er at skulane skal sørge for at elevar på 1.-4.trinn som står i fare for å bli hengande etter i lesing, skriving eller rekning, raskt skal få tilbod om intensiv opplæring. Opplæringa skal gjevast individuelt eller organisert i mindre grupper. Skulane må ha nødvendig kompetanse og nødvendige lærarressursar for å kunne oppfylle krava i lova.

Språkkommune

Osterøy kommune har fått innvilga språkkommunestatus. Vi får tilført statlege midlar til denne satsinga, men det er ein føresetnad at kommunen dekker inn om lag 30% eigenandel.

Framlegg til budsjett vil ha slike konsekvensar for drifta:

- Reduksjon av 2 stillingar ved Osterøy ungdomsskule. Vil føre til dårlegare vilkår for tilpassa opplæring for den einskilde elev, som kan påverke læringsutbyttet til elevane negativt. I budsjettvedtak for økonomiplanperioden 2017 – 2020 vart det vedteke at stillingane skule oppretthaldast i heile økonomiplanperioden utan endringar.

-Kutt i vikarbudsjettet på 500 000 vil føre til at ordninga med fast vikar vil bli avvikla. Det vil føra til større press på administrasjonen med å finne kvalifiserte vikarar. Større innslag av ukvalifisert arbeidskraft vil føre til dårlegare læringsmiljø og dårlegare læringsutbytte for elevane.

Barnehage

Status

Noverande drift er vidareført. Bemanningsnorm gjeldane for kommunale barnehagar frå 1.august 2019 er lagt inn. (1 vaksne pr. 3 barn under 3 år og 1 vaksen pr. 6 barn over 3 år).

Tilskott til private barnehagar er lagt inn med ein auke jfr. ny bemanningsnorm og pedagognorm. Tilskott til private barnehageplassar i andre kommunar er vidareført. Spesialpedagogiske tiltak og tilrettelegging jfr. Lov om barnehagar §§19a og 19g. er vidareført slik noverande drift er.

Statlege føringar for budsjett 2019:

I statsbudsjettet vidarefører ein det nasjonale kravet til reduksjon i foreldrebetaling ; ein hushaldning skal ikkje betale meir enn seks prosent av inntekta si for ein barnehageplass.

Foreldrebetaling er lagt inn med ein auke jfr. statsbudsjett for 2019.(Kr. 2990 frå 01.01.19 og kr.3040 frå aug. 2019).

Gratis kjernetid for 2 åringar frå familiar/foreldre med lav inntekt.

Konsekvensar:

Kvaliteten i barnehagen er blitt styrka med ny rammeplan for innhaldet og skjerpa krav til bemanning og krav til tal barnehagelærarar.

Men midlar til vikar i barnehagane er ikkje blitt auka, men er vidareført på same nivå som 2018 ;

det betyr at det er ingen midlar til vikar ved korttidsfråvær; ved kurs/opplæring og ved tillitsvalde sine møter og si opplæring og vidareutdanning.

Dette er svært uheldig og gjev dårlegare kvalitet i barnehagane og i særlege høve vil det også gå ut over den daglege drifta.

Det vil ikkje vera nok vaksne per barn og blir ei krevjande drift.

Familiens hus.

Familiens hus har ved dette budsjettet ikkje mogelegheit til å vidareføra den eine miljøterapeutstillinga i Tverrfaglig teneste. Det vil gje eit redusert tilbod frå denne tenesta, spesielt mot dei mest sårbare familiane som har behov for denne type hjelpetilbod. Det vil også redusera breidda i hjelpetiltak som barneverntenesta kan tilby sine brukarar utan å kjøpe ekstern konsulent hjelp.

Konsekvens: redusere 100% stilling miljøterapeut.

Vidare innfrir helsestasjonen ikkje helsedirektoratet sitt normtal på helsesøsterdekning på skulane. 4 skular får ikkje det tilbodet som norma krev. Det manglar totalt ein 95% stilling for å innfri dette. Helsestasjonen har no ein prosjektstilling som er statlig finansiert. Denne demmer opp for noko av dette, men skal også jobbe på systemnivå i høve ungdoms psykiske og seksuelle helse. Det er ønskeleg å vidareføre denne stillinga frå sommaren. Det er ikkje midlar til dette budsjettet. Vi vil søkje vidareføring av dei statlege midlane, men det er uklart om dette vil innvilgast eit år til.

Konsekvens: manglar 95% helsesøster for å dekke normkrava for helsesøsterdekning ved grunnskolene.

Integrering og læring

Det er på noverande tidspunkt uvisst om Osterøy kommune blir bedt om å busette fleire flyktingar i 2019. Dette gjev utfordringar i budsjettarbeidet, då både på inntektsida og utgiftssida. Det er no budsjettet med 0 nybusette. Det vil medføre kutt av 2 stillingar på Osterøy integrerings- og læringssenter, 1 med heilårseffekt (Ei lærarstilling og ei introrettleiarsstilling). Ved eventuell ny førespurnad og positiv behandling i heradsstyret må behov for stillingar vurderast på ny.

Helse, omsorg og sosial

Ansvar/teneste	Rev. Bud 2018	Framskriving	Innsparing /tiltak	Budsjett 2019	%-vis framskr.
Felles HOS	4 710 000	3 069 000	10 000	3 059 000	0,3 %
Helsetenester	19 912 000	25 383 000	1 006 000	24 377 000	4,0 %
NAV	9 642 000	10 933 000	400 000	10 533 000	3,7 %
Osterøytunet	52 229 000	54 668 000	4 073 000	50 595 000	7,5 %
Heimetenesta	36 167 000	36 288 000	192 000	36 096 000	0,5 %
Psykisk helse/rus	12 852 000	13 975 000	-	13 975 000	0,0 %
Bu og avlastning	43 841 000	45 006 000	783 000	44 223 000	1,7 %
BPA	4 943 000	-	-	-	0,0 %
sum	184 296 000	189 322 000	6 464 000	182 858 000	3,4 %

Alle innsparingstiltaka er heilårseffekt med unntak av tiltaka under Helsetenester som har halvtårs effekt.

Strukturen er bygd om frå 2018 til 2019 ved at :

- ansvar forvaltning flytta til frå Felles HOS til Helsetenester.
- ansvar besøksheim er flytta til eining Helsetenester frå Bu og avlastning
- leiarar BuA og Psykisk helse og rusomsorg er flytta frå Heimetenester til Bu og avlastning og psykisk helse og rusomsorg
- BuA1 og BuA2 er slått saman til Bu og avlastning.
- tidlegare ansvar BPA er frå 2019 fordelt på Helsetenester og Heimetenester

Framskriving på 4 982 mill frå 2018 (184 296) til 2019 (189 278) skuldast mindre refusjon for ressurskrevjande tenester, i tillegg til løns- og prisvekst.

Tabellen over viser forslag til innsparingstiltak tilsvarende 6,5 mill. Innsparingstiltaka må drøftast nøye, og vegast opp mot dei alvorlege konsekvensane av tiltaka.

Dei viktigaste endringane i budsjett frå 2018 til 2019

4100 Helsetenester

4110 ergo- og fysioterapitenesta

80% kutt i driftstilskot for stilling ved Osterøy fysioterapi – kr 362 160, i beste fall ½ årseffekt 2019 - **181 080**

Konsekvensar: Auka ventelister på Osterøy fysioterapi, aldersgruppa 18-67 år blir særleg råka - dvs pasientar som er i arbeid og som skal ha opptrening etter

operasjonar, + kronikarar. I 2016 før siste fysioterapeut ved Osterøy fysioterapi vart tilsatt var det venteliste på 90. I 2017 då ny fysioterapeut var tilsett kom ventelista ned i 52. Dette kan føre til rettssak, krevjande prosess å drive administrativt, behov for juridisk kompetanse. Oslo kommune vant i høgsterett dom 12.2.2007 med at oppseiing av driftstilskot kan grunnast i kommunen sin økonomi.

4120 legetenesta

Privatisering av legetenesta. Innsparing 1 580 000, i beste fall ½ årseffekt 2019 – **790 000**

Konsekvensar: Kommunen vil få mindre påverknadskraft på legetenesta. Det kan bli vanskelegare å rekruttera legar. Mykje støy i omlegging og fare for å miste legar. Krevjande prosess å drive administrativt, behov for juridisk kompetanse. Dersom ikkje legane ønskjer å tilsette hjelpepersonale på legekontoret i Lonevåg, har vi eit omplasseringsansvar for 3,04 årsverk (fire personar).

4300 NAV sosialteneste

Vurdere å forlenge introduksjonsstønad for personar som ikkje er i arbeid etter to år **400 000**

5010 Osterøytunet

5012 etasje 1+ 5011 etasje 2

1. legge ned ei gruppe (9 sengeplassar) **3 348 000**

Konsekvensar: uføreseieleg om behov. Liggedøger i snitt 2018 er 62,88 på 65 senger. Konsekvens av overbelegg blir to på rommet, i rom dimensjonert for ein person. Plasseringsbehov for 13 tilsette, gir tap av kompetanse, auke i sjukefråvære, auke i kostnader liggedøger i sjukehus (5.000 per døger). Erfaring frå omstilling og nedbemanning i deler av sektoren har vist at dette arbeidet er svært arbeidskrevjande. Fører til auka ressursbruk i heimetenesta, dobbeltrom gir auka utgifter til ekstra personale. Vi har heller ikkje lov å legge langtidsplasspasientar i dobbeltrom. Stor nedgang i avlastingstilbod, som vil gi auke i pågang for langtidsplass, då pårørande ikkje lenger vil klare belastning i heimen over tid. Obs evt trekk i tidlegare tilskot grunna endring i bruk (20 års vilkår – Osterøytunet starta bygging i 2002).

2. alternativ (ikkje tatt med i sum til innsparing – **kan kun gjennomføre anten 1. eller 2.alternativ**): bygge om ei institusjonsgruppe på 9 til omsorg+, med 4 plassar. Desse må driftast saman med Hauge bufellesskap, som heimeteneste, må då vidareføre noko bemanning. **1 000 000**

Konsekvensar: krav til omsorg+ krev at vi må bygge om, (kostnad 1 080 000, kan gå på investeringsbudsjettet). Obs kan evt føre til trekk i tidlegare tilskot grunna endring i

bruk, gitt for 20 år frå 2002. Mister kapasitet på fem plassar. Kan gi betre bemanning totalt for Hauge bufellesskap.

5014 kjøkken

Redusere bemanninga frå 3,2 til 1 årsverk. Dvs slutte med eigen matproduksjon, og kjøpe middag frå ekstern leverandør. Innføre ferdigmat også til kaffimat, dessert. Kjøkkenet vidareført som matsentral, ikkje kjøkken. **725 079**

Konsekvensar: *mindre fleksibilitet i høve behov institusjonsbebuarar, til dømes med tilpassa kost. Utfordrande for pasientar med behov for spesialkost som må endrast på dagen. Pasientar med dårleg matlyst vil ikkje kunne få prøve ut ønskekost fortløpande. Gjer det meir utfordrande å halde fokus på arbeid med ernæring i sjukeheim (jf St.meld nr.25 (2005-2006)). Anbudsarbeid i høve kjøp av middag, krev ressursar. Plasseringsbehov for fire tilsette.*

5020 Heimetenesta

5021 Praktisk bistand

Redusere kapasitet med 12 timar per veke. Gevinst **191 955**.

Konsekvensar: *Medfører reduksjon i stilling for den enkelte tilsette. Strir i mot ønskje om å redusere deltidsarbeid i kommunen.*

5030 Psykisk helse og rusomsorg 0

5031 Reigstad bustad og 5032 Haus Bufellesskap

Har redusert drifta ved Haus med 2 årsverk i 2018. Må frå haust 2018 bygge opp tilbod rundt brukar ved Reigstad, jf. vedtak om døgnomsorg. Vurderer samanslåing mellom Reigstad og Haus for å redusere auke i driftsutgifter, dette føreset godkjenning av fleire brukarar i Haus i *ny Bustadsosial handlingsplan*. I tillegg må vi avklare korleis det blir å omgjere eksisterande bustadmasse med anna formål, til bustad for brukargruppa. Utgreiingsarbeidet er i gang. Frå nyttår blir det innført betalingsplikt for liggedøger også innan psykisk helse og rus og vi må dermed ha kapasitet til å gi opphald til denne gruppa. Tilskot til dette ligg i rammeoverføringane til kommunane (185 mill. på landsbasis). Opptrapping av rusomsorga er også i rammetilskotet (200 mill. på landsbasis).

Konsekvensar: *Mulig vi klarer å halde framskrive budsjett, trass auka tilbod må dermed aukast, ikkje reduserast. Talgrunnlaget er ikkje klart*

5033 Psykiatritenesta og Kroken

Ein auke i tal brukarar, prøver å ikkje auke ressursbruken ved innføring av grupper og velferdsteknologi. Vi skal samstundes gjennomføre opptrappingsplanen for rusomsorga

Konsekvensar: *Det er ikkje tatt høgd for tiltak i rusomsorg utover det vi klarer i dag. Kroken er allereie redusert etter nedbemanninga i 2018, sjølv om vi har forsøkt å skjerme dette tilbodet lengst mogleg.*

5050 Bu- og avlastingstenesta

5051 Rymleheia, 5052 Peraplassen avlastingsbustad, 5053 Svamyra bustad, 5054 Hartveit Bustad, 5055 Solplassen bustad, 5056 Peraplassen Bustad, 5057 Geiteryggen bustad, 5060 dagtilbod, 5060 avlasting privat heim

1. BuA har gjennomgått store omorganiseringar på alle bustader i 2018. Alle bustader er berørt ved endring i personalgruppa og endring i turnus. Vi har lagt ned både Istakhus og Rymle prosjekt i 2018. Vi har pr september 2018 store vanskar med å lande alle bustader med dei nye endringane. Vi er svært sårbare for nok ein stor omorganisering i 2019 og treng ro til å få kontroll over noverande situasjon. Vi vurderer framleis ulike turnusordningar, og ser at vi nok må redusere tal medleverordningar i enkelte tiltak, då desse ikkje dekkjer behov på natt. Der vi må inn med våken nattevakt i tillegg, gir dette då svært dyre løysingar. Vi vil og sjå på ordningar med matpengar for tilsette i medleverordningar, då desse er forskjellige i dei ulike ordningane – er budsjettert i framskrivinga med ca. 100.000. Opphøyr av medlevertillegg (45.000 per år) kan evt gi gevinst på **720 000**. Vi har ordningar der kommunen står for utgifter til bil for brukar og tilsette. Her vil vi utgreie om brukar må stå for bil sjølv.

Konsekvensar: omlegging frå medlever til langvakter kombinert med nattevakt vil gi mindre stillingsprosentar, og det kan bli utfordrande å rekruttere. Spesielt vernepleiarar vil vi få utfordringar med å trekke til oss i slike turnusordningar. Reduksjon i stillingsprosentar gir kun små reduksjonar i reelle utgifter i budsjettet, då det er budsjettert med store refusjonar i høve ressurskrevjande tenester. Ordningar med matpengar krev forhandlingar, det same med medlevertillegg. Utfallet her er dermed uvisst.

2. dagtilbod for målgruppa: vil i 2019 utgreie gevinst av å opprette tilbod sjølv. Må utgreiast lokale; byggje sjølv eller leige.

Konsekvensar: vil gi betre ressurs- og kompetanseutnytting for tenesta, betre tilbod for brukar. Auka stillingsstorleikar i BuA, betra moglegheit for å rekruttere tilsette med vernepleiekompetanse.

Samla for sektor:

Har kutta i midlar til kurs og reiser, inventar/hjelpemiddel, køyregodtgjersle, ikt-utstyr. Må sjå på ordningar for bil til brukarar, der vi må seie nei til kommunal finansiering av dette. Brukar må dekke utgifter sjølv. **110 000**

Konsekvensar: vil kome bakpå med tanke på å auke nødvendig kompetanse, t.d. i høve vurdering og utforming av vedtak. Minske moglegheiter for tilrettelegging av arbeidsplassar, t.d. hev senk bord for å førebygge sjukemeldingar.

Samfunnsutvikling

Ansvar/teneste	Rev. Bud 2018	Framskriving	Innsparing	Budsjett 2019	%-vis
			/tiltak		framskr.
Reinhald	12 084 946	13 495 460	318 480	13 176 980	2,4 %
Frivilligkoordinator	955 104	2 037 020	433 000	1 604 020	21,3 %
Avd miljø/teknikk	16 075 718	17 747 930	-	17 747 930	0,0 %
Brann/redning	7 428 283	7 552 230	-	7 552 230	0,0 %
Teknisk drift-sjølkost	- 7 800 000	- 8 600 000	-	- 8 600 000	0,0 %
Teknisk forvaltning	3 680 000	4 423 680	811 333	3 612 347	18,3 %
Plan	3 011 000	6 150 596	2 037 020	4 113 576	33,1 %
		-	-	-	
sum	35 435 051	42 806 916	3 599 833	39 207 083	8,4 %

Alle innsparingstiltaka har heilårseffekt.

Dei viktigaste endringane i budsjett frå 2018 til 2019:

Sektoren er utvida/endra i høve 2018. Sektoren har fått overført ansvar for reinhald, plan, teknisk forvaltning og frivilligkoordinator. Sum ramme er difor ikkje direkte samanliknbar med tidlegare år.

AVDELING FOR MILJØ OG TEKNIKK

Administrasjon ny organisering

Sektoren vert omorganisert frå januar 2019. Plan , teknisk forvaltning og reinhald vert flytta til Sektor for Samfunnsutvikling. Det vert oppretta 3 avdelinger under sektoren.

- Drift og eigedom inkludert Brann og redning.
- Plan
- Teknisk forvaltning

REINHOLDSTENESTA

Dei viktigaste endringane i budsjett frå 2018 til 2019:

-Det er ikkje mykje endringar i budsjettet frå 2018 til 2019. Hovudgrunnen til at det vert ei økning på 12,5 %, er at det nye Familiens hus også skal ha reinhald framover. Nokon små stader, som heimetenesten og helsestasjonen, vert tatt vekk. Men med ei stilling på 90% på reinhald på familiens hus, går det ikkje opp i opp. Usikkerheta med tanke på kva bygg som skal stå att ved rådhuset, kva som skal brukast og ikkje, kven som skal inn i rådhuset, eller om nokon skal inn i rådhuset.

Framlegg til budsjettet vil ha slike konsekvensar for drifta:

Det vil vere mogleg å halde fram med dagens reinhald utan kutt i frekvensar. Får me ikkje dei rammene som er framskrive, vil det gå ut over frekvensen på reinhaldet, og kvaliteten vil reduserast.

Kommunale bygg.

Generelt er budsjettet framskrive med lønns og prisvekst. I 2018 var det øyremerka vedlikehald til Valestrand skule og Osterøytunet. Post for vedlikehald er etter framskriving redusert med ca. 0,4 mill. Ein må derfor ha ei streng prioritering på vedlikehald og etterslepet aukar. Kostnader til straum aukar med ca. 0,5 mill. Dette pga. auka pris og forbruk til familiens hus. Det er ikkje inngått fastpris avtale på kjøp av straum og kostnad er basert på råd frå meglar.

Det er medrekna at sal av Hamre, Hjellvik og Bruvik skule er gjennomført i 2018.

Kommunen har kjøpt 4 leilegheiter på Ramberget og kostnad til leige er redusert.

Kommunale vegar.

Budsjettet er framskrive med minimum vedlikehald. Etterslepet aukar og ein del vegar har svært dårleg dekke.

BRANN OG REDNINGSTENESTA

Generelt små endringar. Ny mannskapsbil vil redusere kostnad til drift av kjøretøy. Omlegging av prosedyre for utrykking vil truleg redusere kostnad til lønn.

TEKNISK FORVALTNING

Dei viktigaste endringane i budsjett frå 2018 til 2019:

Det er ikkje endringar i staben. Det er lagt inn nye seniortiltak. Det kan verte endringar som følgje av fleire seniortiltak.

Framlegg til budsjettet vil ha slike konsekvensar for drifta:

Det er mogleg å halde fram med same stab sjølv om presset på sakshandsamarane er jamt høg. Det kan løysast på ulike måtar.

PLAN - Folkehelse

Det er budsjettet med 2,8 stilling til plan. Desse skal då produsere og vere prosessleiar for kommunale planar. For private planar skal ein vere sakshandsamar. I tillegg må ein delta/koordinera overordna planprosessar i andre sektorar og tverrfaglege fagområder. Planavdelinga er involvert i mange prosjekt som ikkje er konkrete planarbeid td trafikksikringsarbeid, klimatilpassingsarbeid, samfunnstryggleiksarbeid og bistand til prosjektavdelinga i høve deira arbeid. Seksjonen er redusert med eitt årsverk i høve budsjett 2018. Dette vil ha konsekvensar for sakshandsaminga, kva nye oppgåver Planstaben kan ta på seg og redusere involvering i pågåande arbeid.

Den store kostnadsauken på Plan skuldast gjennomføring av områdeplan for Lonevåg. Dersom ein skal ha som mål om å legge eit planframlegg til 1.gangs handsaming i løpet av 2019 så må alle desse kostnadane inn for 2019. Ved ei utsetjing av dette vert også planframlegget utsett.

Områderegulering Lonevåg	2019
Arkeologisk utgraving (pristilbod)	150 000 kr
Marinarkeologisk undersøking(svar på førespurnad)	70 000 kr
Prosjektering : Fylkesveg	300 000 kr
Kommunal veg og g/s (må vurdere om dette evt bør ligge inne som plankostnader eller på teknisk uansett driftskostnader (Roald)	300 000 -500 000 kr
Plankart – tekniske rettingar	60 000 (50 000 i krav for retting i 2016) Forutset at det kan nyttast interne ressursar til teikning.
Illustrasjonar	30 000 Usikkert då vi ikkje har kjøpt dette før.
Grovprosjektering flaum/stormflo løysingar i sentrum td kanal/andre løysingar	300 000 Veldig usikkert estimat. Jf diskusjon med teknisk må det grovprosjekterast to løysingar før vi kan ta avgjerd på mogleg løysing evt kombinasjon av løysingar

Dette er henta frå planprogram for områderegulering Lonevåg.

Aktivitet	2017	2018	2019
Skredfarekartlegging	Ca 150 000 kr		
Arkeologisk utgraving		Ca 150 000 kr (pristilbod)	
Flaumfarekartlegging og moglegheitsstudie	Ca 600 000 kr		
Prosjektering veg og g/s		700 000 – 1 000 000 kr	

		(estimert)	
Marinarkeologisk kartlegging			200 000 kr (estimert)

Andre planoppgåver som vil kreve konsulentbistand i 2019:

Planoppgåver	2019	2020	
Kommuneplanen sin arealdel	Ingenting i oppstartsfase - forarbeid	Kartteikning - KS - 200 000,-	
Overordna ROS oppfølging			
Masseplan - oppfølging reg plan	Må avgjera om ein skal bruke ressursar på dette.		

FRIVILLIGKOORDINATOR

Her ligg inne løn og driftsutgifter til frivilligkoordinator. Tidligere finansiering av ac frivillig koordinator stilling var finansiert av flyktningemidler. I budsjettet for 2019 fell dette bort. Statstilskot for frivilligsentral inngår i rammetilskotet for kommune frå og med 2018.

6210 TEKNISK SJØLVKOST

Vatn

Tilkoplingsgebyr ingen endring.

Årsgebyr aukar med 40 %. Tidlegare år har ein brukt fond til å dekkja deler av kostnadane.

Avlaup

Tilkoplingsgebyr ingen endring.

Årsgebyr aukar med 10 %. Har ikkje tilgjengeleg fond.

Feiing og tilsyn

Årsgebyr redusert med 10 %.

Frå 01.01.2019 er det inngått avtale om at Bergen kommune utføre denne tenesta.

Slamtømming

Årsgebyr aukar med 10 %. Har ikkje tilgjengeleg fond.

Renovasjon.

Normalgebyret vert redusert med 0,5 %

Anna

Vi har vurdert å ikkje gjennomføre Lonevåg planen. Dette kan redusere kostnadsbehov med om lag 1 mill kr. Men framlegget får store konsekvensar for utvikling av Lonevåg og Osterøy kommune. Kuttar vi områdeplanen må vi i standen lage ein kommunedelplan. Den er meir overordna og dei pålagde undersøkingane og kartleggingane må då gjerast av den einskilde utbygger i samband med deira detaljregulering.

Vi har og rekna på kva det vil koste å opprette ein frivillighetssentral. Statstilskotet til ein slik sentral er allereie ein del av rammetilskotet til kommune. Dersom sentralen skal opprettast vert det difor ei auka utgift for kommunen. Vi har ikkje lagt inn frivillighetssentral i budsjettframlegget. Kostnadsoverslaget er heller ikkje komplett men ein illustrasjon på kva det vil kosta kommunen å etablere dette tilbodet.

Når det er sagt vil rådmann understreke at ein frivillighetssentral og vil bidra positivt i kommunen. Men rett organisering og oppgåveportefølje vil den vere ein viktig ressurs også for kommunen i grenselandet mellom offentlige og private oppgåver.

Frivillighetssentral	2019	2020
Dagleg leiar	750 000 kr	
Oppstartkostnadar - innkjøp	300 000 kr	
Lokalar – leige + felleskostnadar	284 600 kr +20 000	
Straum + vask		
Forsikringar		
Drift webside + profilpakke + medlemskap Norske Frivilligsentraler	4680 + 3000 + 4000	
Trykk, marknadsføring, og liknande.	60 000 kr	
Andre driftskostnadar		

Rådmann og stabar

Ansvar/teneste	Rev. Bud 2018	Framskriving	Innsparing /tiltak	Budsjett 2019	%-vis framskr.
Løn og personal	5 654 754	6 013 365	150 000	5 863 365	2,5 %
Lærlingar	1 000 000	1 174 808	-	1 174 808	0,0 %
IKT	9 600 000	9 868 800	- 103 388	9 972 188	-1,0 %
Service -informasjon	6 700 000	7 690 924	597 480	7 093 444	0,0 %
Pol/adm sekreteriat	5 795 000	6 467 264	31 677	6 435 587	0,5 %
Økonomikontor	5 592 304	6 557 399	801 901	5 755 498	12,2 %
Rådmann	3 966 104	5 061 374	761 306	4 300 068	15,0 %
		-	-	-	
sum	38 308 162	42 833 934	2 238 676	40 594 958	5,2 %

Alle innsparingstiltaka har heilårseffekt.

Dei viktigaste endringane i budsjett frå 2018 til 2019:

1050 Løn og personal

Omdisponering av lønsmidlar gir ei mellombels auke i 50% personalressurs utan auke i lønskostnader. Omdisponering er grunnar arbeid rundt omstilling og nedbemanningsprosessar samt gjennomføring av internt leiarutviklingsprogram. Det er lagt inn lisenskostnader til testverktøy i rekrutteringsprosessar og digitale medarbeidersamtalar.

Framlegg til budsjett vil ha slike konsekvensar for drifta

Det er mogleg å teke i vare driftsoppgåvene og samtidig yte rådgiving og støtte til leiarar i overordna og enkeltsakar. Auke i personalressurs gir moglegheit for å halde fram med arbeidet rundt leiarutvikling og organisasjonsutvikling. Låge rammer til kjøp av tenester frå bedriftshelsetenesta gir lite rom for andre HMT tiltak i einingane utover lovpålagte oppgåver. Det må løysast gjennom løn og personal sine personalressursar.

1051 Lærlingar

Det er lagt inn auke på to lærlingar

Framlegg til budsjett vil ha slike konsekvensar for drifta

Organisasjonen har eit lågt tal lærlingar ut frå sentrale statistikkar og folketal. Framlegg til budsjett opnar ikkje for å delta i KS si satsing om fleire lærlingar i kommunal sektor.

1055 IKT-KOMMUNIKASJON

Her er det budsjettert med vidareføring av lisensar og programvare i samsvar med vedteken Ikt strategi. Det er ikkje lagt opp til endringar ut over prisjustering av lisensar og nye lisensar i samsvar med vedteken strategi og krav til gyldige lisensar og oppdatert programvare.

1100 service, informasjon og dokumentavdeling

Innsparingane som er gjort der (nedtrekk av meir enn 2 stillingar over tid) fører til for store avvik når det gjeld post/arkiv. Dette påfører avdelingane meirarbeid i forhold til om registrering og søk på saker. Organisasjonen er avhengig av at post/arkiv fungerer optimalt til ei kvar tid og med den bemanningssituasjonen vi har no er dette kravet umogeleg å stetta. Vi må difor halde fram arbeidet med å digitalisere arkivet. Flytting av arkivet frå museet til Interkommunalt arkiv er også eit grep for å kunne jobbe meir effektivt.

Framlegg til budsjett vil ha slike konsekvensar for drifta:

Det vil ikkje vere vera mogeleg å få på plass gode rutinar for post/arkiv dersom ein ikkje kan nytte dei same personane der heile tida og slik profesjonalisera tenesta. Slik det er no lyt dei forhalda seg til ulike system og får ikkje kontinuitet i arbeidet. (Postliste, skanning, Cos Doc, Websak og avløyising i servicekontoret)

Arkivavtalen med Osterøy museum går ut inneverande år og kommunen har innhenta tilbod frå Interkommunalt arkiv Hordaland IKS (IKAH IKS) som allereie har ein del av vårt arkiv. Tilbodet vi no har fått gjeld: Ordning og klargjering av eldre papirarkiv til deponering i spesialrom. Dette gjeld arkivmaterialet frå dei eldre samanslåtte kommunane Haus, Bruvik og Hamre, formannskapsarkiv for periode år 1964 – 1994, samt sentral arkiv frå 1995 - 2008. Ei flytting og ordning av arkivet vil gjere forvaltinga i Osterøy kommune heildigital, samt etterkomme krava i gjeldande regelverk. Det vil bli ført arkivkatalog og register av arkivmaterialet, denne vil bli publisert med føremål om at innsyn kan bestillas via nettet. Prosjektet vil være kostnadsbesparande og redusera risiko for tap av dokumentasjon.

Samla pris 1 525 000,- er lagt inn i investeringsbudsjettet for 2019.

1100 Politisk-adm. sekretariat

For 2019 er utgifter til valavvikling lagt inn med kr 539.000. Elles ingen endringar i høve til dagens drift. Utanom valavvikling er det lagt inn ca. 1,7% løns- og prisvekst.

Av budsjettramma utgjør utgiftene direkte knytt til politisk verksemd, kontroll/revisjon og valavvikling ca. kr 4,9 mill.

2000 ØKONOMIKONTOR

Her er det berre budsjettert med dei stillingar vi har pr i dag dvs 4,5 årsverk. Det er ein reduksjon på 50 % stilling i høve budsjett for 2018. Bemanninga er knapp og ein er svært sårbar i høve sjukdom.

Inn til vidare kjøper vi timar frå Modalen til handtering av eigedomskatt då vi ikkje har kompetase på dette område etter at tidlegare økonomisjef slutta.

7000 RÅDMANN

Her er det budsjettret med løn til rådmann og ein rådgjevar. Det er budsjettert med minimalt av driftsutgifter.

Ut over dette er det tilskot og overføringar til interkommunalt samarbeid som utgjør kostnaden. Det er ikkje lagt inn noko auke ut over prisjustering av tilskot til regionrådet i samsvar med deira budsjett.

Vi har vurdert om det er mogeleg å kutte noko av utgifta på dette ansvaret, men finn at dette ikkje er mogeleg då utgiftene er låst til lønskostander og overføring til andre.

Sentrale postar

Ansvar/teneste	Rev. Budsjett 2018	Budsjett 2019	%-vis endring
9990 Sentrale postar	20 900	24 300	16 ,3 %

Dei viktigaste endringane i budsjett frå 2018 til 2019:

Økning Kyrkja på	kr. 100 000,-
Mva kompensasjon	kr. 200 000,-
Premieavvik	kr. 3 300 000,-

INVESTERINGSBUDSJETT

For 2019 er det lagt inn slik framlegg il investeringsbudsjett

Investeringsoversyn					
Kritiske prosjekt	2019	2020	2021	2022	sum 2019-2022
Valestrand skule, trafikksikring, parkeringsplass, skuleområde (vidareføring)	4 000	5 000			
Ny barnehage Hauge	8 000	3 000			
Ny barnehage Valestrand	2 000	15 000	5 000		
Flaumsikring Valestrand og Kringastemma inkl. Laksetrapp	5 000				
Investering i IKT - digitalisering / verktøy / kompetanseheving	4 000	4 000	3 000	2 000	
	23 000	27 000	8 000	2 000	60 000
Sjølvkost					
Ymse vatn og avlaup	1 000	1 000	1 000	1 000	
Tysse Vassverk (sjølvkost)	250				
Fotlandsvåg - Østre Kleppe, avløp	500				
Haus vassverk	250				
Vassleidning Hosanger, Raknes, Hamre. Landarbeid inkl. noko avløp	9 000				
Rehabilitering vannledning Votlo	300				
Overføringsledning Raknes -Lonevåg	5 500	3 000			
Bruvik Vassverk utbetring elveinntak		900			
Høgdebasseng Hauge			5 000		
Vassledning Hosanger, Raknes, Hamre. Sjøarbeid	8 000				
Tiltak avlaup Tysse, Skålevik og Lekneset i Haus	1 500	1 800			
Vann pumpestasjon Reigstadåsen		600			
Rehabilitering av VA-leidningar	2 000	2 000	2 000	2 000	
Sjølvkost	28 300	9 300	8 000	3 000	48 600
Prosjekt i samarbeid med andre					
Hauge/Oddalsmyra, vatn og avlaup					
Oddalsmyra: Tilkomst for mjuke trafikantar		2 000			
Stuttåsen - Veveleheia, vatn og avlaup	1 000	4 000	5 000		
Bruvik bustadfelt, vasstiltførsel					
Haus vassverk og avlaup, til Espevoll	4 000				
Sum prosjekt i samarbeid med andre	5 000	6 000	5 000	0	16 000
Kostnadseffektivisering					
ENØK - tiltak, generelt	1 000	1 000	1 000	1 000	
ENØK- tiltak, veglys - utskifting armatur	2 000				
Diverse tiltak med kostnadsreduksjon i drift	2 000	2 000	2 000	2 000	
Sum kostnadseffektivisering	5 000	3 000	3 000	3 000	14 000
Samfunnsutvikling og oppretthald/utvikling av drift					
Bustadar for personar med utviklingshemming	1 000	15 000	15 000		
Bustader for personar med utviklingshemming Solplassen	13 000				
Nytt Familiens hus m.m.	18 500				

Lavvo / buffer BHG	500				
Omlegging veg Litland	800				
Samlokalisering brannvern, tekniske tenester, ambulanse	2 000	10 000	10 000		
Valestrand skule, utbygging - tilbygg - nybygg	1 500	1 500	10 000		
Haus barnehage, oppgradering					
Brannsikring kommunale bygg	250	250	250	250	
Leikeplassutstyr barnehagar	500	400	300	300	
Leikeplassutstyr skular	500	400	300	300	
Ladestasjonar	200	200	200	200	
Kommunale biler	5 000	2 500	2 500	2 500	
Kjøp av eigedom/innløysing av grunn	5 000	5 000	5 000	5 000	
Idrett og friluftsliv - bu og nærmiljøanlegg	1 000	1 000	1 000	1 000	
Njåstadvegen	800				
Haus skule: oppgradering - uteareal inkl. parkering	1 000				
Haus skule: nye bygg	500	5 000	2 500		
Osterøytunet - investeringar	600	600	600	600	
Osterøy ungdomsskule, Oppstart planprosess for utviding/ombygging	500	2 000	2 000	4 000	
Friluftsområde Kleiveland. Kjøp, førebuing og tilrettelegging	100				
Trafikksikring av kommunal veg og eigedom	1 000	1 000	1 000	1 000	
Osterøy hallen	1 000	7 500			
Oppgradering utleigebustad Rundhovde		750			
Nødlisstrømaggregat rådhuset	400				
Bustadar omsorg +	750	10 000	15 000		
Ortofoto, laserdata	250				
Reigstad trafikksikring	150				
Osterøy integrering og læringssenter nytt ventilasjonsanlegg	400				
Osterøy integrering og læringssenter nytt kjøkken godkjent for undervisning				500	
Sum samfunnsutvikling og oppretthald/utvikling av drift	57 700	63 100	65 650	15 150	201 600

Utvikling lånegjeld

Eks- formidlingslån

	2017	2018	2019
Lånegjeld 1.1.	451 428	484 583	575 633
Låneopptak	49 850	109 550	70 400
Avdrag	-16 695	-18 500	-21 000
Lånegjeld 31.12	484 583	575 633	625 033

Kommentarar til investeringsplanen

Kritiske prosjekt, samt prosjekt som pågår

Valestrand skule, trafikksikring, parkeringsplass, skuleområde

Prosjektet omfattar fleire ulike deler. Ny parkering for skulen, snulomme for buss og etablering av ny veg/avkjørsel til skulen. Prosjektet er i samarbeid med Statens vegvesen og med delfinansiering av fylkeskommunale midlar for bygging av busshaldeplass.

Ny barnehage Hauge

Slutføres i 2020.

Ny barnehage Valestrand - førebauande arbeid

Er ikkje kostnadsrekna, kun grovestimat. Grunnerverv, konsulentmidlar til regulering og prosjektering og gjennomføring.

Flaumsikring Valestrand og Kringastemma inkl. Laksetrapp

Arbeidet på Kringastemma inkludert lakettrapp pågår , men flaumsikring blir gjort i 2019. Kommunen har fått tilskot frå NVE til flaumsikring og laksetrapp.

Investering i IKT - digitalisering / verktøy / kompetanseheving

Samleløyving IKT og digitalisering inkl. investering IKTNH. Inkludert i talene i 2019 ligg ordning og klargjering av eldre papirarkiv til deponering i spesialrom for arkiv. Dette gjeld arkivmaterialet frå dei eldre samanslåtte kommunane Haus, Bruvik og Hamre, formannskapsarkiv for periode år 1964 – 1994, samt sentral arkiv frå 1995 - 2008. Samla utgjør dette eit arkivmaterialet på omkring 235 hyllemeter. Samla pris kr. 1,5 mill kr.

Andre døme som inngår i posten er teknologiske hjelpemiddel , velferdsteknologi, programvare, dørlåsar heimetenesta og Osterøytunet samt digitalisering av byggesaksarkiv.

Sjølvkostprosjekt i kommunal regi:

Ymse vatn og avlaup

Generell årleg post, akuttberedskap

Tysse Vassverk (sjølvkost)

Sluttoppgjør pågår.

Fotlandsvåg - Østre Kleppe, avløp
Oppstart 2019.

Haus vassverk

Sluttoppgjør pågår.

Vassledning Hosanger, Raknes, Hamre. Landarbeid inkl. noko avløp
Arbeid planlagt avsluttet i 2019

Rehabilitering av vann ledning Votlo

Som en del av opprydningsarbeidet etter rasulyken på Votlo har vi funne det tenleg å rehabilitere kommunal vassledning i området. Dett er ein kostnad kommunen ikkje får tilskot til frå NVE.

Overføringsledning Raknes –Lonevåg
Har fått priser på sjøledning.

Vassledning Hosanger, Raknes, Hamre. Sjøarbeid
Arbeid planlagt avslutta i 2019

Tiltak avlaup Tysse, Skålevik og Lekneset i Haus
Slamavskiljar Skålevik og Lekneset i Haus.

Rehabilitering av VA-leidningar
Årleg post for oppgradering av det eksisterande VA-nettet

Prosjekt i samarbeid med andre :

Stuttåsen - Vevleheia, vatn og avlaup
Knytt til utbyggingsavtale.

Haus vassverk og avlaup, til Espevoll
Knytt til utbyggingsavtale. Pågår forhandlingar. Kommunen sin andel av prosjektet vil ikkje vere fastsatt før ein er einig med utbygger om ein utbyggingsavtale. Usikker framdrift.

Kostnadseffektivisering:

ENØK - tiltak, generelt
Årleg løyving til tiltak knytt til energiøkonomisering på kommunale bygg

ENØK- tiltak, veglys - utskifting armatur

Pågående prosjekt med overgang til LED-armatur på veglysa. Gjev lågare straumforbruk.

Diverse tiltak.

Tiltak for kostnadsreduksjon.

Samfunnsutvikling og oppretthald/utvikling av drift:

Bustadar for personar med utviklingshemming

Det vert jobba med fleire ulike prosjekt for å dekke behov i Helse, omsorgs- og sosiaalsektoren. Behov for ytterlegare analyse og konkretisering før bygging kan ta til.

Bustadar for personar med utviklingshemming Solplassen.

Oppgradering av eksisterande bygningsmasse og nye enheter med personalbase.

Nytt Familiens hus m.m.

Gjenstående arbeid inkludert inventar i pågående prosjekt som skal nyttas til Familiens hus.

Lavvo / buffer barnehage

Til bufferkapasitet i barnehagesektoren

Omlegging veg Litland

Risiko- sårbarhet knytt til utgliding av veg/vegskade.

Samlokalisering brannvern, tekniske tenester, ambulanse

Uavklarte kostnader. Prosess pågår. Kritisk for ambulanse, jfr risiko for at ambulanse vert flytta til Arna. Effektiviseringspotensiale for driftspersonell.

Valestrand skule, utbygging - tilbygg – nybygg

Konsulentarbeid 2019. Viktig for langsiktig utvikling og behov.

Brannsikring kommunale bygg

Generell årleg post til brannsikringstiltak av investerings messig karakter.

Leikeplassutstyr barnehagar

Fellespost for utstyrbehov i alle barnehagane av investerings messig karakter. Årleg løyving.

Leikeplassutstyr skular

Fellespost for utstyrbehov i alle skulane av investerings messig karakter. Årleg løyving.

Forprosjekt framtidig gravplassløyving

Prosjekt knytt til å få på plass framtidig gravplassløyving på Osterøy. Nye vurderingar og oppdaterte prognoser syner at situasjonen ikkje er prekær.

Ladestasjonar

Årleg løyving til ladestasjonar for El-bilar.

Kommunale biler inkludert Helse og omsorg

Utsifting av bilar og minibusser. Inkludert ligg også innkjøp av el-biler. Årleg behov og løyving knytt til jamleg utskifting av bilparken.

Kjøp av eigedom/innløyving av grunn

Samleløyving til ulike tiltak av eigedomskjøp. Gjev handlingsrom for rådmannen til å løyse akutte saker som dukker opp i løpet av året. Årleg løyving.

Idrett og friluftsliv

Årleg løyving. Bu- og nærmiljøanlegg. Leikeplassar.

Njåstadvegen

Ferdigstilling av prosjekt.

Haus skule

Oppgradering - uteareal inkl. parkering

Haus skule

Utvide parkeringsplassen, oppgradera klasserom , prosjektering for å utvide arealet.

Osterøytunet

Inventar, senger, maskiner. Årleg behov for utskifting og oppgradering.

Osterøy ungdomskule, Oppstart planprosess for utviding/ombygging

Ikkje kostnadsrekna. Førebels estimat. Behovskartlegging 2019.

Friluftsområde Kleiveland. Kjøp, førebuing og tilrettelegging

Samarbeid med Bergen og omland friluftsråd. Pågå. Må avklare evt kjøp av grunn. Byggesøknad, gebyr for sakshandsaming, arbeid med avtale.

Trafikksikring av kommunal veg og eigedom

Årleg løyving. Kan utløyse delfinansiering gjennom tilskotsmidlar. Til dømes trafikksikring ved bussterminalen Hatland

Osterøy hallen

Innspel frå Osterøy aktiv. Gjeld tilbygg. Ved evt bygging, bør det vurderast utbetring av tekniske anlegg som ventilasjon og lys. Behov må sjåast i samanheng, og vurderast i høvet til tiltak andre stadar i kommunen. Spelemiddeltiltak.

Nødlisaggregat rådhuset

Innkjøp og tilkopling av nødlisaggregat rådhuset.

Bustadar omsorg .

Til dømes bufellesskap for demente og andre krevjande pasientgrupper. Knyta til problemstilling med tidleg utskriving frå sjukehus. Prosjektering.

Ortofoto, laserdata

Geodataplan. Nykartlegging.

Reigstad trafikksikring

Fortau ved legekantor. Skilje mjuke trafikanter frå anna trafikk.

Osterøy integrering og læringssenter ventilasjonsanlegg

Nytt ventilasjonsanlegg.

Osterøy integrering og læringssenter kjøkken

Nytt kjøkken godkjent for undervisning.

HOVEDOVERSIKTER

	<u>2018 kr</u>	<u>2019 kr</u>		
Skjema 1B	Budsjett	Rammer	Framskr	Foreløpig
(Tal i 1 000 kr)	2018	2019	2019	Saldert
				2019
Midlar til fordeling (frå 1A)	428 648	430 348	446 645	446 645
				0
Rådmannen/stabsseksjonar	37 523	37 406	42 338	40 580
Oppvekst, undervisning og kultur	183 594	183 037	196 284	192 735
Helse, omsorg og sosial	183 034	176 447	189 277	182 858
Miljø og teknikk (eks sjølvkost)	43 072	43 259	49 158	47 872
				0
Sjølvkostområda (gebyrfinansiert)	-7 800	-8 600	-8 600	-8 600
IKTNH	5 400	5 400	5 400	5 400
				0
Sum inkl. sjølvkost	444 823	436 948	473 857	460 845
				0
Sentrale postar	-20 900	-16 600	-21 600	-24 200
Lønsreserve	4 725	10 000	10 000	10 000
Sum skjema 1B	428 648	430 348	462 257	446 645
				0
Meir-/mindreforbruk	0	0	-15 612	0
				0
Sektorane inkl. lønsreserve	451 948	450 148	487 057	474 045
Endring i %	3,5 %	-0,4 %	7,8 %	4,9 %
Sektorane eks lønsreserve			477 057	464 045
Endring i %			5,6 %	0
<u>Sentrale postar:</u>				
Kyrkja	-5 300	-5 400	-5 400	-5 400
Mva-komp	15 200	15 400	15 400	15 400
Pr.avvik	11 400	7 000	12 000	14 600
Div	-400	-400	-400	-400
	20 900	16 600	21 600	24 200

	<u>2018 kr</u>	<u>2019 kr</u>
Skjema 1A - drift	Budsjett	Budsjett
	2018	2019
Skatt på inntekt og formue		
Ordinært rammetilskudd		
Delsum skatt/rammetilskot	428 900	440 900
Tilskot frå havbruksfond		
Skatt på eiendom	25 245	31 045
Andre direkte eller indirekte skatter	605	600
Andre generelle statstilskudd	3 800	2 700
Sum frie disponible inntekter	458 550	475 245
Renteinntekter og utbytte	3 000	4 000
Finansinntekt		
Renteutgift og anna finansutg.	13 500	14 600
Avdrag på lån	18 500	21 000
Netto finansinnt./utg.	-29 000	-31 600
Til å dekke meirforbruk frå tidl år		
Til ubundne avsetninger	2 502	0
Til nærings- og utviklingsfond		
Til bundne avsetninger		
Bruk av mindreforbruk frå tidl år		
Bruk av avsetjingar	1 600	3 000
Netto avsetninger	-902	3 000
Overført til investeringsbudsjettet	0	
Til fordeling drift	428 648	446 645
Sum fordelt til drift (frå 1B)	428 648	446 645
Mer/mindreforbruk	0	0